

ГАМШГИЙН ЭРСДЭЛИЙГ БУУРУУЛАХ ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН ЗӨВЛӨМЖ

2026 оны 01 сарын 07 өдөр

Дугаар 01

Улаанбаатар хот

Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх тухай

Гамшгаас хамгаалах тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.5, 27 дугаар зүйлийн 27.1.1, Засгийн газрын 2020 оны 189 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах үндэсний зөвлөлийн ажиллах журам”-ын 3.2-т заасныг тус тус үндэслэн Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах үндэсний зөвлөлийн 2025 оны 12 дугаар сарын 12-ны өдрийн ээлжит хуралдаанаар хэлэлцсэн асуудлаар дараах арга хэмжээг 2026, 2027 онд авч хэрэгжүүлэхийг ЗӨВЛӨМЖ болгох нь:

Нэг. Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах эрх зүй, бодлогын орчныг сайжруулах чиглэлээр:

1.1. Засгийн газрын 2017 оны 355 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах Сендайн үйл ажиллагааны хүрээ баримт бичгийг Монгол Улсад хэрэгжүүлэх дунд хугацааны стратеги”-ийг 2026-2030 онд хэрэгжүүлэх стратеги төлөвлөгөөний төслийг батлуулж, хэрэгжилтийг хангуулах (ОБЕГ).

1.2. Зудын эрсдэлийн ерөнхий үнэлгээний аргачлалыг шинэчлэх, эрсдэлийн үнэлгээ, зураглал боловсруулахад шаардагдах мэдээллийг холбогдох байгууллагаас авах, өгөгдөл дата мэдээллийг солилцох нэгдсэн мэдээллийн солилцооны журам боловсруулах (ХХААХҮЯ, ЦУОШГ, ОБЕГ).

1.3. Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.3.1 дэх заалтад заасан “Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сан”-ийн журамд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж, сангийн зориулалтад ой, хээрийн түймрийн болзошгүй эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, бэлэн байдлыг хангах үйл ажиллагааг нарийвчлан тусгах асуудлыг судалж, шийдвэрлэх (БОУАӨЯ).

1.4. “Гамшгийн эрсдэлийн даатгалын тухай хууль”-ийн төслийн үзэл баримтлалыг Засгийн газарт танилцуулж, шийдвэрлүүлэх (СЯ, ОБЕГ).

1.5. Ус, цаг агаар, уур амьсгалын гаралтай байгалийн аюулт үзэгдлийн эрт зарлан мэдээллийг төр, иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагын түвшинд хүргэхэд гамшгийн аюулыг эрт зарлан мэдээлэх системийг ашиглах, нэвтрүүлэх журмыг шинэчлэн боловсруулах (ЦХИХХЯ, ЦУОШГ, ОБЕГ).

1.6. Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах орон нутгийн зөвлөлийн дэргэд ажлын алба байгуулах, гамшгийн эрсдэлийг бууруулах үйл ажиллагааны зардалтай байх эрх

зүйн зохицуулалтыг судалж, Гамшгаас хамгаалах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөлд тусгах (СЯ, ХЗДХЯ, ОБЕГ).

1.7. Гэр хорооллын айл өрхийн газар хөдлөлт, үер, гал түймэр, хүчтэй салхи шуурга зэрэгт өртөх эмзэг байдлыг бууруулах зорилгоор амины орон сууцанд тавих аюулгүй байдлын шаардлага, норм, дүрмийг шинэчлэх, гамшигт тэсвэртэй орон сууцны жишиг загваруудыг боловсруулах (ХББОСЯ).

1.8. Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах орон нутгийн зөвлөлийн дэргэд гамшгийн эрсдэлийг бууруулахад судалгаа инновацыг дэмжих, иргэд, олон нийтийн оролцоог хангах зорилгоор эрдэм шинжилгээний болон иргэний дэд зөвлөлийг олон талын оролцоотой байгуулах боломжийг судалж, ажиллах журам, төлөвлөгөөг батлан хэрэгжүүлэх (ГЭБҮЗ-ийн Ажлын алба, ГЭБОНЗ).

1.9. Гамшгаас хамгаалах тухай хуулийн 51 дүгээр зүйлийн 51.1 дэх хэсэг “Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нь жил бүрийн төсвийн багцдаа гамшгийн эрсдэлийг бууруулах арга хэмжээг төлөвлөж зардлыг тусгана”, 51.2 дахь хэсэг “Гамшгаас хамгаалах, эрсдэлийг бууруулах арга хэмжээний зардалд аймаг, сум, нийслэл, дүүрэг, төрийн байгууллага тухайн жилийн төсвийн 1.0 хувиас доошгүйг зарцуулахаар тооцон төсөвт тусгаж, хуулийн этгээд тухайн жилийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зардлын 1.5 хувиас доошгүй хэмжээний хөрөнгийг зарцуулна” зэрэг заалтыг улс, орон нутгийн түвшинд бодитой хэрэгжих нөхцөл (зардлын ангилал үүсгэх гэх зэрэг)-ийг бүрдүүлэх чиглэлээр ажлын хэсэг байгуулж, санал дүгнэлт боловсруулах. (ГЭБҮЗ-ийн Ажлын алба, СЯ).

Хоёр. Гамшгийн эрсдэлийг олон нийтийн оролцоотой бууруулах, гамшгаас хамгаалах бүх нийтийн боловсролыг дэмжих чиглэлээр:

2.1. Иргэд, олон нийтийн гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, эрсдэлийг бууруулах мэдлэг, чадвар, дадал хэвшлийг нэмэгдүүлэх зорилгоор “Иргэдийн гамшгаас хамгаалах сургалт, арга зүйн төв”-ийг бүс бүрт үе шаттайгаар байгуулж, сургалтын стандарт, хүний нөөц, тоног төхөөрөмж, үйл ажиллагааны тогтвортой санхүүжилтийг улсын болон орон нутгийн төсөв, олон улсын хамтын ажиллагаагаар шийдвэрлэх (СЯ, ЭЗХЯ, ХББОСЯ, ОБЕГ, Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ, ГЭБОНЗ).

2.2. Гамшгийн эрсдэлийг олон нийтийн оролцоотой бууруулахад хүүхэд, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, өндөр настан зэрэг зорилтот бүлгийн иргэдэд зориулсан тусгайлсан сургалтын цогц хөтөлбөрийг боловсруулж, үндэсний хэмжээнд хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг 2026 оны хоёрдугаар улиралд багтаан 3 сайдын тушаалаар батлуулж, хэрэгжилтийг хангах (БЯ, ГБХНХЯ, ОБЕГ).

2.3 Гамшгийн эрсдэлийн бүх нийтийн боловсролыг дэмжих хүрээнд бүх шатны боловсролын сургалтын хөтөлбөрт “Аюулгүй амьдрах ухаан”-ы мэдлэг, чадварыг тусган боловсруулах, ерөнхий боловсролын “Аюулгүй амьдрах ухаан” хөтөлбөрийн агуулгыг шинэчлэх, сургалтын хөтөлбөрийг нийт сургалтын байгууллагад хэрэгжүүлэх, шаардагдах зардлыг шийдвэрлэх (БЯ, СЯ).

2.4. Жил бүрийн 3 дугаар сарын дөрөв дэх долоо хоногийн Лхагва гарагт “Газар хөдлөлтийн гамшгийн аюулыг таниулах өдөр”, Пүрэв гарагт “Газар хөдлөлтийн гамшгийн аюулын тухай зарлан мэдээллийн дохиогоор ажиллах өдөр”-ийг ерөнхий боловсролын суралцагчдын бие даалтын 7 хоногтой уялдуулан гамшгаас хамгаалах мэдлэг, дадал эзэмшүүлэх, суралцагчдын хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх (БЯ, ОБЕГ, МУЗН).

2.5. “Амьдрах ухааны чадвар олгох” сургагч багшийн гарын авлагыг боловсруулж, багш, сургагч багш нарыг гамшгаас хамгаалах чиглэлд мэргэшүүлэх сургалтын тогтолцоог бүрдүүлэх (БЯ).

2.6. Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах чиглэлээр төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд ААНБ-д гамшгаас хамгаалах төлөвлөлтийг сайжруулах, гамшгийн үеийн бизнесийн тасралтгүй ажиллагааны төлөвлөгөөтэй ажиллахад дэмжлэг үзүүлэх аргазүйн сургалт, бусад арга хэмжээ зохион байгуулах (МҮХАҮТ, ОБЕГ).

Гурав. Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах үйл ажиллагаанд шинжлэх ухаан, техник, технологийн шинэ ололт, инновацийг нэвтрүүлэх чиглэлээр:

3.1. Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах, уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох, гамшгийг сөрөн тэсвэрлэх чадавхыг бэхжүүлэхэд шинжлэх ухаан, техник, технологийн шинэ ололт, инновацийг нэвтрүүлэхэд чиглэсэн судалгаа, эрдэм шинжилгээний ажлын урамшууллыг нэмэгдүүлэх, олон улсын хамтын ажиллагаа, төсөл, хөтөлбөрийн хүрээнд санхүүжүүлэх (ЭЗХЯ, ГХЯ, ШУА).

3.2. Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах үндэсний зөвлөлийн дэргэдэх “Шинжлэх ухаан технологи, инновацийн дэд зөвлөл”-ийн үйл ажиллагааг эрчимжүүлж, бүх төрлийн эрэн хайх, аврах ажиллагаанд инновацийн ололтыг бодитой нэвтрүүлж, Шинжлэх ухаан технологийн сангаас энэ чиглэлд олгож буй хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх (ЭЗХЯ, СЯ).

Дөрөв. Гамшгийг сөрөн тэсвэрлэх чадавхыг бэхжүүлэх, дэд бүтцийн аюулгүй байдлыг хангах чиглэлээр:

4.1. Гамшгийн эрсдэлийг бууруулахад бүх салбар, төрийн болон хувийн хэвшил, иргэд, олон нийтийн оролцоо, хариуцлагыг нэмэгдүүлэх зорилгоор тохирох жилийг “Гамшгийг сөрөн тэсвэрлэх үндэсний чадавхыг бэхжүүлэх жил” болгон зарлаж, уг жилийн хүрээнд хэрэгжүүлэх үндэсний компанит ажлын зорилт, шалгуур үзүүлэлт (Сендайн А–G индикатор, ТХ-ийн үзүүлэлттэй уялдуулсан), санхүүжилтийн эх үүсвэр, хариуцах байгууллага, хэрэгжилтийн хяналт үнэлгээний үзүүлэлтийг батлах (ГЭБҮЗ-ийн Ажлын алба).

4.2. Цацраг, хими, биологиос хамгаалах, тусгай цэвэрлэгээний бүлгүүдийг шинээр байгуулах, үүрэг гүйцэтгэх хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх, химийн хорт бодис алдагдсан үед ашиглах орчин үеийн шаардлагад нийцсэн тусгай зориулалтын хамгаалалтын хувцас, цацрагийн тунгийн чадал болон химийн хордолтыг хэмжигч багаж хэрэгслийн нөөцийг бүрдүүлэх тооцоо судалгааг боловсруулж, танилцуулах (БХЯ, ОБЕГ).

4.3. Монгол Улсын хэмжээнд радио өргөн нэвтрүүлгийн дамжуулах станцыг тоон технологид шилжүүлэх тооцоо судалгааг нарийвчлан боловсруулж, шаардагдах хөрөнгийн эх үүсвэрийг шийдвэрлүүлэх (ГЭБҮЗ-ийн Ажлын алба, СЯ, ЦХИХХЯ).

4.4. Гал түймэр унтраах, аврах сайн дурын хэсэг бүлгийн үйлчлэх хүрээг сум бүрт хүртээмжтэйгээр нэмэгдүүлж, үйл ажиллагааг тогтмолжуулах, 2026-2027 онд стандартын шаардлага хангасан тоног төхөөрөмжөөр хангах (Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нар, ГЭБОНЗ).

4.5. Үерийн эрсдэлийн үнэлгээг хийж, инженерийн бэлтгэл арга хэмжээний мастер төлөвлөгөө боловсруулж, үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх (*Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нар, ГЭБОНЗ*).

4.6. Онцгой байдлын алба хаагчдын төв, орон нутагт тогтвортой ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх, нийгмийн баталгааг хангах зорилгоор “Алба хаагчдыг орон сууцжуулах хөтөлбөр”-т хамруулах, Зээлийн батлан даалтын сангаас орон сууцны зээлийн урьдчилгаа төлбөрийн хөнгөлөлт эдлэх, ипотекийн зээлд дараалал харгалзахгүй хамрагдах, холбогдох бусад асуудал болох газар эзэмших, өмчлөх чиглэлээр холбогдох арга хэмжээг авч ажиллах (*Монгол банк, Санхүүгийн зохицуулах хороо, Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар, Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ, Зээлийн батлан даалтын сан, Нийслэлийн орон сууцны корпораци, ГЭБОНЗ*).

4.7. Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт туссан хот дотор эрэн хайх, аврах олон улсын болон үндэсний багийг байгуулах ажлын хүрээнд үндэсний багийн чадавх, сургалтын бааз суурь, аврагч бие бүрэлдэхүүний ур чадварыг НҮБ-ын Хотын эрэн хайх, аврах олон улсын зөвлөлдөх бүлэг (INSARAG)-ийн стандартын дагуу бэхжүүлэх ажилд дэмжлэг үзүүлэх (*ГХЯ, СЯ*).

4.8. Шинээр болон шинэчлэн барихаар төлөвлөж буй эрчим хүчний дэд бүтцийн шугам, станцын газар хөдлөлт, үер, хүчтэй салхи шуурганд тэсвэртэй байдлыг хангах хүрээнд уур амьсгалын өөрчлөлт, эрсдэлийн шинж чанартай уялдуулан гамшгийн аюулын зураглалд суурилах тухай шаардлагатай стандарт, норм, дүрэмд тусгах, шинэчлэх жагсаалт гаргах, хэрэгжүүлэх (*ЭХЯ, ОБЕГ, ООГХ*).

4.9. Эмнэлэг, эрчим хүч, зам гүүрийн нэн чухал дэд бүтцийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор гамшгийн эрсдэлийн үнэлгээний мэдээлэлд суурилан барилга, дэд бүтцийн холбогдох стандарт, нормыг үе шаттай шинэчлэх, салбарын нэн чухал дэд бүтэц, барилга байгууламжийг тодорхойлж, гамшиг, гамшгийн онцгой нөхцөл байдлын үед аюулгүй ажиллагааг хангах тооцоо судалгаа боловсруулах (*ХББОСЯ, ЭХЯ, ЗТЯ, ЭМЯ*).

4.10. Нийгмийн эрүүл мэндийн тогтолцоог бэхжүүлэх хүрээнд өвчний хяналт сэргийлэлтийн төвийг байгуулах; зуд, үер, хүчтэй салхи шуурга, ой, хээрийн гал түймэр, хэт халалт, хүний гоц болон зоонозын халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх хэмжээ /вакцинжуулалт, халдаргүйжүүлэлт хийх нөөц, олон нийтэд хүргэх мэдээлэл/; гамшиг, нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үед хариу арга хэмжээний зохицуулалтыг сайжруулах, хөрөнгө оруулалт хуваарилах (*ЭМЯ, СЯ, ОБЕГ*).

Тав. Гал түймрийн аюулгүй байдлыг хангах чиглэлээр:

5.1. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн олон нийтийн барилга байгууламж, худалдааны төвүүдийн галын аюулгүй байдалд эрсдэлийн үнэлгээ хийлгэх, гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх хяналтын хүрээнд илэрсэн зөрчлийг арилгахад шаардагдах зардал, хөрөнгө оруулалтыг Гамшгаас хамгаалах тухай хуулийн 51 дүгээр зүйлийн 51.1, 51.2 дахь заалтыг үндэслэн 2026-2027 оны төсөв, эсвэл бусад эх үүсвэрээр шийдвэрлэх (*аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нар, ГЭБОНЗ*).

5.2. 2012-2020 онд канад технологиор баригдсан модон хийцлэлтэй сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагын барилга байгууламжийг одоо

мөрдөгдөж буй норм, дүрэмд нийцүүлэн үе шаттайгаар шинэчлэн сайжруулах ажлыг төлөвлөх (БЯ, СЯ).

5.3. Ой, хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх чадавх, нөөцийг өндөр эрсдэл бүхий аймаг, сумдад нэмэгдүүлж, Зөвлөмжийн 1.5-д тусгаснаар орон нутагт ой, хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх сан байгуулах (БОУАӨЯ, ГЭБОНЗ).

Зургаа. Олон улсын байгууллага, төсөл хөтөлбөрийн хүрээнд гамшгийн эрсдэлийг бууруулах хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх чиглэлээр:

6.1.Зуд болон уур амьсгалын өөрчлөлтөөс үүдэлтэй хөдөө аж ахуйн эрсдэлийг бууруулах зорилгоор урьдчилсан мэдээлэлд суурилсан санхүүжилтын тогтолцоог бүрдүүлэх, эртнээс сэрэмжлүүлэх, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг эрт авч хэрэгжүүлэх салбар дундын зохицуулалтыг оновчтой болгох, техникийн шинэ стандарт, зааврыг боловсруулах (ХХААХҮЯ, НҮБ-ын ХХААБ-ын хамтын ажиллагааны хүрээнд).

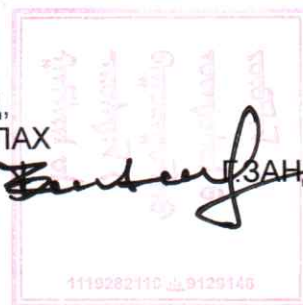
6.2.НҮБ-ын “Аюулгүй, гамшигт тэсвэртэй хот” санаачилгын хүрээнд хот, суурин газрын гамшигт тэсвэртэй байдлын үнэлгээнд суурилсан бодлогын баримт бичиг (арга хэмжээний төлөвлөгөө зэрэг)-ийг аймаг, нийслэл, сум, дүүрэгт боловсруулж, хэрэгжүүлэх, жилийн эцэст үнэлгээ хийж, гамшгийн эрсдэлийг бууруулах чиглэлээр онцгой үр дүн гаргасан орон нутгийн зөвлөлийг шалгаруулан урамшуулах эрх зүйн болон санхүүгийн зохицуулалтыг бий болгох (ГЭБҮЗ-ийн Ажлын алба, Аймаг, нийслэлийн ГЭБОНЗ).

6.3.Нийслэл Улаанбаатар хотыг НҮБ-ын Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах газрын “Аюулгүй, гамшигт тэсвэртэй хот” санаачилгын хүрээнд “Жишиг хот”-д нэр дэвшүүлэх чиглэлээр судалж, НҮБ-ын Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах газартай хамтран ажиллах (Нийслэлийн ГЭБОНЗ).

6.4.НҮБ-ын Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах газраас санаачилсан “Сургуулийн цогц аюулгүй байдлыг хангах хөтөлбөр”-ийг 2030 он хүртэл хэрэгжүүлэх хүрээнд улсын хэмжээнд 2023-2025 онд нийт ерөнхий боловсролын сургуулиудын 89.8 хувьд гамшгийн эрсдэлийн ерөнхий үнэлгээ хийгдсэн. Дээрх үнэлгээг нийт ерөнхий боловсролын сургуулиудад хийж дуусгах, шаардлагатай тохиолдолд шинэчлэх, гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөг тодотгох (БЯ, ОБЕГ).

Энэхүү зөвлөмжийг 2026-2027 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулж, холбогдох зардлыг Гамшгаас хамгаалах тухай хуулийн 51 дүгээр зүйлийн 51.1, 51.2 дахь хэсэгт заасны дагуу улс, орон нутаг, салбарын төсөвт тусгаж санхүүжүүлэхийг үндэсний зөвлөлийн гишүүд, орон нутгийн салбар зөвлөлийн дарга нарт чиглэл болгосугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД,
ГАМШГИЙН ЭРСДЭЛИЙГ БУУРУУЛАХ
ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА

Г.ЗАНДАНШАТАР

1119282110 9129146